

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Μαίρη Κοτρωνιά
Ειδικοί Επιστήμονες: Ε. Καμένου, Χ. Ζαχαριάδου, Α. Καλαϊτζή

Αθήνα, 12 Ιουλίου 2012
Αριθμ. Πρωτ.: 24979

Προς τον Υπουργό Εσωτερικών
Κύριο Ευριπίδη Στυλιανίδη

ΠΟΡΙΣΜΑ

(Άρθρο 4 παρ.6 Ν 3094/2003 «Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις»)

**Θέμα: α) Βεβαίωση προστίμων που προβλέπονται από τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας
β) Εφαρμογή διατάξεων των παρ. 2 & 3 του άρθρου 104 του Κώδικα Οδικής
Κυκλοφορίας**

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 παρ. 9 του Συντάγματος και τον Ν. 3094/2003 εξέτασε μεγάλο αριθμό αναφορών, οι οποίες έθεταν δύο ζητήματα¹:

α) τη διαδικασία βεβαίωσης και ενημέρωσης των πολιτών από τους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού της χώρας, περί των οφειλών τους, οι οποίες προέρχονται από παραβάσεις διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (εφεξής Κ.Ο.Κ.) περί στάσης και στάθμευσης που επιβλήθηκαν με σχετικές πράξεις βεβαίωσης παράβασης οχήματος και οι οποίες εκδόθηκαν έως και 23-2-2007², καθώς επίσης

β) τα ζητήματα που ανακύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων περί της διαδικασίας επιβολής προστίμων από αστυνομικά όργανα των παρ. 2 & 3 του άρθρου 104 του Ν. 2696/1999 "Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας" (Κ.Ο.Κ.), όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 8 Ν.3897/2010.

Α) Οι πολίτες που προσέρχονται στην Αρχή, διαμαρτύρονται για τη λήψη ατομικών ειδοποιήσεων από διάφορους ΟΤΑ Α΄ βαθμού της χώρας περί εγγραφών σε χρηματικούς καταλόγους

¹ Αφορμή στάθηκε η πρόσφατη προσφυγή στην Αρχή μεγάλου αριθμού πολιτών, οι οποίοι έλαβαν στο τέλος του έτους 2011 από το Δήμο Θεσσαλονίκης ατομικές ειδοποιήσεις οφειλών ποσών προστίμων λόγω παραβάσεων του Κ.Ο.Κ., τα οποία επιβλήθηκαν στις περισσότερες περιπτώσεις προ δεκαετίας.

² Το Θεσμικό πλαίσιο βεβαίωσης και είσπραξης των διοικητικών προστίμων του Κ.Ο.Κ. για τις Πράξεις Βεβαίωσης Παράβασης Οχήματος (κλήσεις) που επιβλήθηκαν έως και 23-2-2007 είναι αυτό που ίσχυε με τον παλιό Κ.Ο.Κ. Ν. 2696/1999 πριν τη ψήφιση του νέου Κ.Ο.Κ. (Ν. 3534/2007 & 3542/2007).

οφειλών, βάσει εκθέσεων βεβαίωσης παράβασης (κλήσεις) οι οποίες καταλογίστηκαν σε χρόνο συχνά προγενέστερο της δεκαετίας.

Το ζήτημα παραγραφής που θέτουν αφορά τον χρόνο δυνατότητας της Διοίκησης να προβεί σε βεβαίωση των ανωτέρω οφειλών. Δηλώνουν δε ότι λόγω του μεγάλου διαστήματος που μεσολάβησε μεταξύ της αποστολής ατομικής ειδοποίησης και της βεβαίωσης της «κλήσης» δεν είναι σε θέση να προβούν σε ανταπόδειξη του περιεχομένου αυτής. Πολλές φορές ενδέχεται δε να έχουν ήδη προβεί στην καταβολή του προστίμου, χωρίς να έχουν πλέον στην διάθεσή τους τα αποδεικτικά στοιχεία.

Το θεσμικό πλαίσιο που εφαρμόζουν οι περισσότεροι Δήμοι της χώρας, υιοθετώντας την ερμηνεία στην οποία προέβη η αρμόδια Διεύθυνση Οικονομικών Ο.Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών, είναι το ακόλουθο:

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει ρητή³ νομοθετική πρόβλεψη περί της προθεσμίας ταμειακής βεβαίωσης των αυτοτελών προστίμων, αυτά υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 71 του νόμου 542/77 που ορίζει ότι: «η βεβαίωση οιοδήποτε φόρου, τέλους, προστίμου υπέρ του Δημοσίου μετά των πάσης φύσεως προσθέτων και υπέρ τρίτων ενεργείται εντός προθεσμίας τριών μηνών από τη λήξη του μηνός, εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης.... Η βεβαίωση δύναται να ενεργηθεί και μετά την πάροδο της τριμήνου προθεσμίας και όχι πέραν των τριών ετών από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης...».

Στις περιπτώσεις των προστίμων παράνομης στάθμευσης, όπου τα στοιχεία του οφειλέτη είναι άγνωστα, ο τίτλος βεβαίωσης (έντυπο βεβαίωσης της παράβασης) καθίσταται νόμιμος και η βεβαίωση εφικτή μόλις ανευρεθούν από τον ΟΤΑ τα στοιχεία του οχήματος, ήτοι όταν περιέλθουν στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου στοιχεία από τις βάσεις δεδομένων του ΚΕΠΥΟ. Το έντυπο της πράξης βεβαίωσης παράβασης (κλήσης), όταν περιέλθει στον ΟΤΑ και επί αυτού αναφέρονται μόνο το είδος της παράβασης, το προβλεπόμενο διοικητικό πρόστιμο και τα στοιχεία του οχήματος, χωρίς ταυτόχρονα να προσδιορίζεται το πρόσωπο του παραβάτη - οφειλέτη (οδηγός ή κάτοχος του οχήματος) δεν αποτελεί νόμιμο τίτλο βεβαίωσης και το πρόστιμο δεν μπορεί να βεβαιωθεί. Ως εκ τούτου, σε αυτές τις περιπτώσεις νόμιμος τίτλος είσπραξης όπως αυτός προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 51 του π.δ. 16/89 και του άρθρου 2 του ΚΕΔΕ είναι ο χρηματικός κατάλογος στον οποίο είναι καταχωρημένα τα στοιχεία των τίτλων βεβαίωσης και τα στοιχεία των φορολογούμενων. Ενόψει των ανωτέρω, χρονική αφετηρία των προθεσμιών που ορίζονται με το άρθρο 71, παρ. 1 του ν.542/77 θεωρείται η στιγμή που ο ΟΤΑ έχει στην κατοχή του τα πλήρη στοιχεία του τίτλου βεβαίωσης, ανεξαρτήτως του χρόνου που μεσολάβησε από την ημερομηνία βεβαίωσης της παράβασης από την αρμόδια Αρχή. Υπό την ανωτέρω έννοια και κατά πάγια νομολογία του Αρείου Πάγου, η πάροδος της τριετίας θα πρέπει να θεωρείται ως σημείο έναρξης (χρονική

³ Στο σχετικό υπ' αριθμ. 29281/09-07-2007 έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικών Ο.Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών προς την Αρχή αναφέρεται ότι η πενταετής αποσβεστική προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 2, παρ. 1 του α.ν. 344/68 αφορά ταμειακή βεβαίωση εσόδων που προέρχονται συγκεκριμένα από φόρους, τέλη, δικαιώματα εισφορές και αντίτιμο προσωπικής εργασίας.

Το άρθρο 2 του νόμου 344/68 αναφέρει ότι «...η βεβαίωση των φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντίτιμου προσωπικής εργασίας ενεργείται υπό των δήμων και κοινοτήτων εντός αποσβεστικής προθεσμίας πέντε ετών από της λήξεως του οικονομικού έτους, εις ό ανάγονται...» και «κατεξάιρεση είναι δυνατή η βεβαίωση μετά την πάροδο της παραπάνω προθεσμίας αν: α) είναι άγνωστος ο υπόχρεος, β) έχει ακυρωθεί μετά την πάροδο της πενταετίας η φορολογική εγγραφή για το λόγο ότι ο υπόχρεος δεν έλαβε γνώση της εγγραφής, γ) η βεβαίωση έγινε σε πρόσωπο που δεν είχε μερική ή ολική φορολογική υποχρέωση και δ) η βεβαίωση έγινε για οικονομικό έτος διάφορο από αυτό που αφορά η φορολογική υποχρέωση" (το δεύτερο εδάφιο παρατίθεται όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 2 άρθρο 61 του νόμου. 1416/84, ΦΕΚ 18 Α). Σύμφωνα δε με νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, για να έχει εφαρμογή η διάταξη που νομιμοποιεί την ταμειακή βεβαίωση μετά την πάροδο πενταετίας από το έτος στο οποίο ανάγεται η οφειλή, ο οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης οφείλει να επικαλεσθεί ότι ο υπόχρεος ήταν άγνωστος και να αποδείξει ότι το επίμαχο χρονικό διάστημα προέβη σε ενέργειες προς αναζήτησή του (ΣτΕ 1413/85, 3287/1995, 3770/86).

στιγμή της κατά πλάσμα θεωρούμενης ταμειακής βεβαίωσης) της παραγραφής του δικαιώματος είσπραξης που ορίζεται για τις απαιτήσεις αυτές, δηλαδή της εικοσαετίας.

Στις περιπτώσεις λοιπόν των αυτοτελών προστίμων η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου δύναται να προβεί σε αναζήτηση των στοιχείων του οφειλέτη και σύνταξη χρηματικών καταλόγων **οποτεδήποτε**⁴. Μοναδική διασφάλιση του πολίτη έναντι της μη περιοριζόμενης χρονικά δυνατότητας των ΟΤΑ να αναζητήσουν την συγκεκριμένη οφειλή είναι ο θεσμός της παραγραφής, η οποία επέρχεται είκοσι τρία έτη μετά την βεβαίωση της «κλήσης» και έχει την έννοια όχι της απόσβεσης της αξίωσης, αλλά της εξασθένησής της (Εφ Αθηνών απ. αρ. 241/2003, 2644/05, 888/02).

Ενόψει του πλήθους των αναφορών που περιέρχονται στην Αρχή, ο Συνήγορος του Πολίτη αναλύει τα σημαντικά ζητήματα που εγείρονται σε εφαρμογή της ερμηνείας του άρθρου 71 του νόμου 542/77, υποβάλλοντας και σχετική πρόταση. Συγκεκριμένα:

I. Ζήτημα μείζονος σημασίας αποτελεί η ερμηνεία του άρθρου 71 του νόμου 542/77 σε ό,τι αφορά τον όρο «τίτλος βεβαίωσης», η κτήση του οποίου σύμφωνα με το άρθρο αποτελεί αφετηρία της αποσβεστικής προθεσμίας των τριών ετών.

Η Διεύθυνση Οικονομικών του Υπουργείου Εσωτερικών (και κατά συνέπεια οι περισσότεροι δήμοι της χώρας) θεωρεί ότι στην προκειμένη περίπτωση, με τον όρο «τίτλος βεβαίωσης» ο νομοθέτης αναφέρεται στον «νόμιμο τίτλο είσπραξης» ήτοι, τον χρηματικό κατάλογο όπου υπάρχουν καταχωρημένα τα στοιχεία των τίτλων βεβαίωσης και τα στοιχεία των φορολογούμενων. Ωστόσο, με την παραπάνω προσέγγιση, η πρόβλεψη της κατ' εξαίρεση τριετούς προθεσμίας δεν έχει σκοπιμότητα· το διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της βεβαίωσης εν ευρεία και εν στενή έννοια δεν υπάρχει λόγος να ξεπεράσει τους τρεις μήνες.

Αντιθέτως κατά την άποψη της Αρχής τίτλος βεβαίωσης, όπως αναφέρεται στην διάταξη, στην προκειμένη περίπτωση είναι η έκθεση βεβαίωσης παράβασης (κλήση). Ο νομοθέτης, έλαβε υπόψη του ότι σε κάποιες περιπτώσεις παρότι υπάρχει ο νόμιμος τίτλος, η καταχώρησή του σε χρηματικό κατάλογο και ακολούθως η ταμειακή βεβαίωση της οφειλής δεν είναι δυνατή εντός της προθεσμίας των τριών μηνών, **προφανώς διότι η Διοίκηση δεν έχει στην διάθεσή της όλα τα απαραίτητα στοιχεία που καθιστούν εφικτή την διεκπεραίωση της διαδικασίας**. Καταλείπει λοιπόν το χρονικό περιθώριο των τριών ετών στην οικονομική υπηρεσία, προκειμένου αυτή να αναζητήσει και να συγκεντρώσει τα στοιχεία που καθιστούν δυνατή την κατάρτιση των χρηματικών καταλόγων (βεβαίωση εν ευρεία έννοια) και ακολούθως την ταμειακή βεβαίωση (βεβαίωση εν στενή έννοια).

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας, Τμήμα Στ Α, στην απόφαση 3519/96, θεωρεί ως νόμιμο τίτλο είσπραξης, παραδεικτικώς προσβαλλόμενο με ανακοπή κατά το άρθρο 73, παρ. 2 του ΚΕΔΕ (356/74 ΦΕΚ 90 Α) την πράξη επιβολής προστίμου του οικείου αστυνομικού οργάνου⁵ με την οποία επιβάλλεται το κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ΚΟΚ διοικητικό πρόστιμο. Ομοίως, το Τμήμα Β' του ΣτΕ (439/94) αναφέρει ότι «...5. Επειδή, κατά της πράξεως του οικείου

⁴ Η ερμηνευτική προσέγγιση του εγγράφου του Υπουργείου, ως προς την χρονική αφετηρία των προθεσμιών που ορίζονται με το άρθρο 71, παρ. 1 του ν.542/77 σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 2 του ν.344/68, έχει ως αποτέλεσμα τη ρύθμιση παρόμοιων περιπτώσεων (αποσβεστική προθεσμία βεβαίωσης δημοτικών εσόδων) με εμφανώς ανόμοιο τρόπο. Πιο συγκεκριμένα, τα έσοδα των Δήμων από φόρους, τέλη, δικαιώματα, εισφορές και αντίτιμο προσωπικής εργασίας, βεβαιώνονται ταμειακά αυστηρά εντός πέντε ετών από τη λήξη του οικονομικού έτους στο οποίο ανάγονται. Σε περιπτώσεις όπου η Διοίκηση προβεί σε ταμειακή βεβαίωση μετά την πενταετία οφείλει να επικαλεστεί και να αποδείξει ότι οι ενέργειές της προς αναζήτηση του υπόχρεου απέβησαν άκαρπες.

⁵ Προς επίρρωση των ανωτέρω αναφέρουμε ότι ο Δήμος Χαλκιδέων σε απόσπασμα βεβαιωτικού καταλόγου, τον οποίο αποστέλλει σε πολίτη-«παραβάτη» στις 21-3-2012 ενημερώνοντας τον ίδιο για ποσό οφειλής του που προέρχεται από επιβολή προστίμου λόγω παράβασης διάταξης Κ.Ο.Κ. περί παράνομης στάθμευσης, αναφέρει ρητά ότι: «η πράξη αυτή έχει συνταχθεί από το αρμόδιο όργανο (αστυνομικό όργανο ή δημοτική αστυνομία) αποτελεί τον νόμιμο τίτλο είσπραξης του προστίμου και προσβάλλεται μόνο με ανακοπή του άρθρου 73 του ΚΕΔΕ γιατί δεν προβλέπεται προσφυγή ουσίας (ΣτΕ 439/94, ΣτΕ 3515/96)».

αστυνομικού οργάνου, δια της οποίας επιβάλλεται το κατ' εφαρμογή των εις την προηγούμενη σκέψη διατάξεων του Κ.Ο.Κ. διοικητικό πρόστιμο και η οποία αποτελεί τον τίτλο για την εισπραξη του βεβαιωθέντος σχετικού ποσού, δεν προβλέπεται από τις διατάξεις του Κ.Ο.Κ. ή από άλλη διάταξη νόμου άσκηση προσφυγής ουσίας. Συνεπώς, παραδεκτώς προβάλλονται με την ανακοπή του άρθρου 73 παραγρ. 1 του ΚΕΔΕ λόγοι αναφερόμενοι σε ελαττώματα του τίτλου (πράξεως επιβολής προστίμου) επ' ευκαιρία της προσβολής της ατομικής ειδοποίησεως του αρμοδίου Ταμείου για την εξόφληση του βεβαιωθέντος ποσού...».

Γενικότερα δε το ΣΤΕ σε σχετική νομολογία του, εκλαμβάνει ως αφετηρία της προθεσμίας του άρθρου 71 του νόμου 542/77 την κτήση του νόμιμου τίτλου, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 2 του ΚΕΔΕ, «... α) Η κατά τους κειμένους νόμους βεβαίωση και ο υπό των αρμοδίων Διοικητικών ή ετέρων αρμοδίων κατά τον νόμον Αρχών προσδιορισμός του εισπρακτέου ποσού, του είδους του εσόδου και της αιτίας δι' ην οφείλεται. β) Η εξ εγγράφων δημοσίων ή ιδιωτικών αποδεικνυομένη οφειλή. γ) Η εξ εγγράφων δημοσίων ή ιδιωτικών πιθανολογούμενη κατά την έννοιαν του άρθρου 347 Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας ως προς την ύπαρξιν και το ποσό αυτής οφειλή...» (ΣΤΕ 1503/2006, 1783/2002, 2944/2008).

Επιπλέον και σε ό,τι αφορά την ερμηνεία του άρθρου 71 του Ν. 542/1977, το ΣΤ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σε πρόσφατη γνωμοδότησή του, (αριθμ. 399/2009 γνωμοδότηση), λαμβάνοντας υπόψη του νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ 571/2009, 2944/2008, 1503/2006 και 1783/2002) δέχθηκε ότι η (εν στενή έννοια) ταμειακή βεβαίωση, χωρεί νομίμως εφόσον διενεργείται εντός τριετίας από τη λήξη του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης, άλλως η «αξίωση» ή το «δικαίωμα» του Δημοσίου για την αποστολή στην οικεία Δ.Ο.Υ. του νόμιμου τίτλου ή του οικείου χρηματικού καταλόγου και την εν συνεχεία ταμειακή βεβαίωση της περικλειόμενης σ' αυτόν (νόμιμο τίτλο) απαίτησης παραγράφεται ή αποσβέννυται.

Με βάση όλα τα προεκτεθέντα, άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη είναι ότι η ταμειακή βεβαίωση των προστίμων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας που επιβλήθηκαν με πράξεις βεβαίωσης παράβασης που εκδόθηκαν έως και 23-2-2007 πρέπει να διενεργείται αυστηρά εντός τριετίας από την κτήση του τίτλου βεβαίωσης, ο οποίος στην προκειμένη είναι η έκθεση βεβαίωσης παράβασης.

Σε κάθε περίπτωση ο Συνήγορος του Πολίτη με το παρόν εισηγείται τη νομοθετική ρύθμιση της υποχρέωσης των ΟΤΑ Α' βαθμού της χώρας για βεβαίωση των προστίμων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία της παράβασης και την κτήση της έκθεσης βεβαίωσης της παράβασης του οχήματος (κλήση).

Σε περίπτωση δε που η ταμειακή βεβαίωση προστίμων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας διενεργείται μετά την πάροδο της παραπάνω προθεσμίας, ο οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης οφείλει να παράσχει πειστική αιτιολογία για τους λόγους καθυστέρησης της ταμειακής βεβαίωσης της παράβασης και να αποδείξει ότι κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα προέβη στις ενδεδειγμένες ενέργειες για τον προσδιορισμό του προσώπου του παραβάτη-οφειλέτη.

Τέλος, αναφορικά με το υπό εξέταση θέμα, ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει συμπληρωματικά τα εξής:

Πέρα από τα προβλήματα που πιθανώς τίθενται αναφορικά με την ενδεχόμενη παραγραφή που επέρχεται στο δικαίωμα του Δημοσίου να διενεργήσει ταμειακή βεβαίωση διοικητικού προστίμου μετά την παρέλευση της τριετίας του Ν.542/1977⁶, στην περίπτωση της υπερβολικής καθυστέρησης των αρμόδιων διοικητικών οργάνων να βεβαιώσουν και να εισπράξουν τα διοικητικά πρόστιμα για παράνομη στάθμευση οχημάτων, γεννάται και ένα άλλο ζήτημα. Αυτό της αποτελεσματικής εφαρμογής

⁶ Σχετικά με την εν λόγω τάση στη νομολογία του ΣΤΕ και τη διάσταση των απόψεων του ΣΤΕ και του ΑΠ στο θέμα της παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου προς ταμειακή βεβαίωση των απαιτήσεων του υπό το πρίσμα του άρθρου 86 παρ.1 του Ν.2362/1995, βλ και σε Ψυχογιό Θ., «Η παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου προς ταμιακή βεβαίωση των απαιτήσεων του και η διάσταση της νομολογίας», ΔΕΕ 5/2006 (ΕΤΟΣ 12°), σ. 478.

των διατάξεων του Κ.Ο.Κ. που θεσπίζουν την επιβολή διοικητικών προστίμων ως μέσο συμμόρφωσης και εξαναγκασμού τήρησης των οικείων διατάξεων από τους παρανομούντες οδηγούς.

Εξάλλου, όπως αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου «Τροποποιήσεις διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (κωδ.ν.2696/1999, ΦΕΚ 57 Α΄)» (Ν.3542/2007), τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του ΚΟΚ διοικητικά πρόστιμα δεν επιβάλλονται στο πλαίσιο του «εισπρακτικού» χαρακτήρα του ΚΟΚ, «αφού στόχος δεν είναι η είσπραξη του προστίμου- έστω και αυξημένου- αλλά η τιμωρία του παραβάτη».

Η χαλάρωση του συνδέσμου παράβασης-ποινής λόγω της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος μεταξύ της διάπραξης της παράβασης και της αναζήτησης είσπραξης των διοικητικών προστίμων από τη διοίκηση, καθώς και οι υπέρμετρες καθυστερήσεις στην ταμειακή βεβαίωση των προστίμων παράνομης στάθμευσης, πέραν του «εύλογου χρόνου», εκτός από το ζήτημα νομιμότητας που εγείρουν, επιπλέον δεν συνάδουν με το σκοπό των οικείων διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και μειώνουν την αποτελεσματικότητα των προβλεπόμενων κυρώσεων.

Στη σύγχρονη εποχή της τεχνολογίας και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ζητήματα χρονικών καθυστερήσεων που μπορεί να φτάνουν τη δεκαετία για την εύρεση των στοιχείων των κατόχων, συνιστούν απαράδεκτη μορφή κακοδιοίκησης.

Για το λόγο αυτό, κρίνεται επιβεβλημένη η αξιοποίηση των υφιστάμενων τεχνικών δυνατοτήτων και η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, για τη βεβαίωση παραβάσεων των κατόχων οχημάτων από τους δήμους και την έγκαιρη είσπραξη των αναλογούντων προστίμων⁷.

Β) Όσον αφορά το δεύτερο ζήτημα:

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 104 "Επιβολή προστίμων από αστυνομικά όργανα του Κ.Ο.Κ":

«1. Στον καταλαμβανόμενο επ' αυτοφώρω να διαπράττει παραβάσεις, για τις οποίες προβλέπονται διοικητικά πρόστιμα, βεβαιώνεται από το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο το προβλεπόμενο διοικητικό πρόστιμο για καθεμία από αυτές.»

2. Ο παραβάτης έχει δικαίωμα να εμφανισθεί εντός προθεσμίας τριών (3) ημερών, που αρχίζει από την επίδοση της βεβαίωσης στην Αρχή, στην οποία ανήκει το ανωτέρω όργανο, όπως αυτή προσδιορίζεται στη σχετική βεβαίωση παράβασης, προκειμένου να προβάλει τις αντιρρήσεις του. Η απόφαση με την οποία εξετάζονται οι αντιρρήσεις πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη με αναφορά σε συγκεκριμένα περιστατικά και στοιχεία.

Αν δεν προβληθούν αντιρρήσεις ή αν απορριφθούν, επικυρώνεται το διοικητικό πρόστιμο από τον Προϊστάμενο της Αρχής και καταβάλλεται κατά το ήμισυ μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη βεβαίωση της παράβασης,

3. Εφόσον παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία των δέκα (10) ημερών, το διοικητικό πρόστιμο καταβάλλεται στον δικαιούχο Ο.Τ.Α., χωρίς έκπτωση, εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την βεβαίωση του.

Τα προβλήματα που δημιουργούνται κατά τη διαδικασία εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων γεννώνται από τη **μη ασφαλή τοποθέτηση στα οχήματα του εντύπου της έκθεσης βεβαίωσης της παράβασης (κλήσης).**

Στις περιπτώσεις που ο «παραβάτης» είναι απών, το αρμόδιο αστυνομικό όργανο που βεβαιώνει την παράβαση τοποθετεί το έντυπο της κλήσης στον ανεμοθώρακα του οχήματος, ή σε κάποιο σημείο των δικύκλων μηχανών. Το εν λόγω έντυπο ταυτόχρονα επέχει θέση ειδοποίησης - κλήσης του «παραβάτη» για να υποβάλει, εάν επιθυμεί, ένσταση με τις αντιρρήσεις του κατά της πράξης επιβολής του προστίμου εντός 3 ημερών από την ημερομηνία της παράβασης. Παράλληλα η γνώση του κλήσης,

⁷ Σχετική η αριθμ. 92/2002 απόφαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για την on-line διασύνδεση των αρχείων Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, Δημόσιας Τάξης και Οικονομικών.

δίνει το δικαίωμα στον «παραβάτη» να εξοφλήσει το ποσό του προστίμου στο ήμισυ, στο διάστημα των 10 ημερών μετά την ημερομηνία της παράβασης.

Με τις αναφορές που υποβάλλονται στην Αρχή οι πολίτες διαμαρτύρονται ότι όταν επιστρέφουν στα οχήματά τους δεν βρίσκουν σε κάποιο σημείο τοποθετημένο το έντυπο της κλήσης, οι οποίες στη συντριπτική τους πλειοψηφία αφορούν σε επιβολή προστίμων λόγω παράνομης στάθμευσης οχήματος. Οι πολίτες - «παραβάτες» ισχυρίζονται ότι λαμβάνουν γνώση του επιβαλλόμενου προστίμου σε χρόνο κατά πολύ μεταγενέστερο την ημέρας της παράβασης, με τη λήψη μόνο της ατομικής ειδοποίησης από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία του Δήμου.

Τούτο έχει ως αποτέλεσμα την αδυναμία του πολίτη να υποβάλει ένσταση κατά της πράξης της παράβασης, καθώς επίσης και την αδυναμία εξόφλησής του ποσού του προστίμου στο ήμισυ.

Η απώλεια των ανωτέρω δικαιωμάτων των πολιτών εγείρει ζητήματα κλονισμού της εμπιστοσύνης τους προς το Κράτος, θίγει το περί δικαίου αίσθημα, ενώ δημιουργεί τις περισσότερες φορές προστριβές με τις αρμόδιες προς είσπραξη των ανωτέρω προστίμων υπηρεσίες (Δήμους).

Ο Συνήγορος του Πολίτη με αφορμή τις αναφορές πολιτών και μετά τη συνεργασία του με το Δήμο Αθηναίων αλλά και άλλους Δήμους θεωρεί ότι είναι ανάγκη να εξευρεθούν λύσεις με γνώμονα την προάσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών και την εμπέδωση στη συνείδησή τους της ύπαρξης μιας χρηστής δημόσιας διοίκησης. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνει:

- την αντικατάσταση του εντύπου της κλήσης με έντυπο το οποίο θα επικολλάται στο όχημα (αυτοκόλλητο),
- τη θέσπιση του δικαιώματος του «παραβάτη» για την καταβολή του ποσού του προστίμου στο ήμισυ σε συγκεκριμένο διάστημα μετά την ημερομηνία λήψης της πρώτης ατομικής ειδοποίησης που θα του αποσταλεί από τον εκάστοτε Δήμο, καθώς το δικαίωμα αυτό έχει απολεσθεί στις περιπτώσεις που ο «παραβάτης» δεν έχει λάβει γνώση της κλήσης την ημέρα της παράβασης.

Συνήγορος του Πολίτη
Καλλιόπη Σπανού